

NAŠA ZVEZDA

I LETO VIII.

V LJUBLJANI, 10. MAJA 1939

ŠTEV. 15.

za dijake

Kongreganisti — vabim Vas

na kongres Kristusa Kralja, ki se letos šestič vrši in tokrat v Ljubljani od 25.—50. julija.

Sredi počitnic darujte nekaj dni Onemu, čigar brezmadežni Materi ste se posvetili s tem namenom, da Vas varno in gotovo vodi k Njemu, ki je naš Gospod, Kralj in Odrešenik.

Ob kongresnih dneh naj se Vaša sreča še bolj vžgo za ideale kraljestva, kateremu ne bo konca, v katerem je neskaljena sreča in cilj vsega človeškega teženja.

V zvezzi z zastopniki drugih narodov bomo razpravljali o tem, kako naj v Kristusovih načelih resnice in ljubezni presodimo najprej sebe, potem pa ves svet. Daleč segajo naši načrti, a niso utopistični, temveč povsem stvarni in z združenimi močmi dosegljivi. Saj nam pomaga On, ki je dvanajstim skromnim ribičem naročil: Pojdite in učite vse narode! Meje božjih načrtov so meje vesoljstva, drugih ni. Pridite torej in pustimo, da Kristus zavlada v nas in okrog nas!

Na svidenje v znamenju Kristusa, Kralja vesoljstva!

V Ljubljani, 29. aprila 1939.

† Gregorij Rožman,
škof.

Kongreganistov program za letošnje počitnice:

1. Izpolnjeval bom vse dolžnosti dobrega katoliškega dijaka.
2. Nikdar ne bom pozabil kongregacijske molitve zjutraj in zvečer.
3. Udeležil se bom kongregacijskega zborovanja v Stični od 3.—5. julija.
4. Prisostvoval bom kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani.
5. Udeležil se bom taborenja v božji naravi s svojo kongregacijo.
6. Vsak dan bom storil vsaj eno posebno dobro delo.
7. Odpočil se bom duševno in telesno in se tako pripravil za novo šolsko leto.
8. Moje geslo bo tudi v teh dneh: »Povsod Boga« in »Za Jezusa z Marijo«.

Pisma bratom

Za mojo Marijo

Še sedaj ga vidim pred očmi. Bilo je v maju. Z mnogimi drugimi je skakal in se igral na vrtu po kongregacijskem sestanku. Ko sem stopil med nje, je pritekel k meni, tlesknil z rokami, me zvesto pogledal in zaprosil: »Mi daste tisti tulipan za mojo Marijo?« Pri tem je pokazal na rdeči cvet sredi gredice.

Take prošnje nisem pričakoval od njega. Bil je živ, razposajen prosošček, ki so mu usta neprestano lezla v nasmeh.

Pogledal sem mu v oči in rekel: »Dobil ga boš!«

Utrgal sem cvet ter mu ga dal. Z veseljem, a komaj daljnjenim »hvala« ga je vzel in stekel domov, da ga postavi pred »svojo Marijo«, majniško Kraljico.

Preteklo je že več let od tega. Toda kadar koli se spomnim na

tega svojega malega bratca, ga vidim tako pred seboj, kako me prosi, da mu dam cvet za »njegovo Marijo«.

Nehote je izrazil z besedo, kar je zaslutilo srce: da je Mati božja, ki je mati nas vseh, tudi tvoja in moja in njegova mati. Občutil jo je kot svojo Mater ter ji hotel dati dokaz ljubezni.

Da, tako je, bratje! Devica Marija nam ne sme biti samo tako na splošno Kraljica nebes in zemlje, vzljubiti in občutili jo moramo kot svojo gospo, zavetnico in mater. Biti nam mora blizu, prao naša... Ti moraš vedeti, da je njena skrb in ljubezen, njena dobrota in lepota tvoja; in da si ti njen, da so njej posvečene tvoje oči, tvoja usta, tvoje srce — tvoje žalosti in tvoje veselje, celo tvoje mlado žipljenje da počiva v varstvu njene ljubezni.

Ljubezen mora splesti tesne vezi in ustvariti osebni odnos do nje tako, da ji lahko pogledaš v svete oči ter rečeš: »O moja ljuba mati Marija!«

Že dolgo nisem videl več svojega malega kongreganista. Včasih se sprašujem, da-li ima še »svojo Marijo« in če ji še cvetja prinaša?

Oj bratje, morda smo jo imeli tudi mi nekdam... A sedaj?

Zopet prihaja maj. Pojdimo in poiščimo si vsi »svojo Marijo!«

Pred zaprtimi vrati

Zadnjič smo se odpravili na pot, na dolgo pot čez trikrat tri gore in prav toliko dolin. Samo v začetku nekaj malega po beli cesti, pótlej pa po kolovozih in stezah, po strmih rebrih, skozi gozdove in čez pašnike. Težko smo bili obloženi in jermeni nahrbtnikov so neusmiljeno rezali ramena. Drug drugemu smo si dajali poguma z veselo besedo in pesmijo. Sonce je

žgalo obraze, komolce in kolena. Veter pa je bil dober in usmiljen, brisal nam je znoj z lic in čela. Ljudje so nas začudeno gledali in spraševali, kam gremo. Vedno znova smo jim odgovarjali: tja daleč za onile breg!

Mi pa smo dobro vedeli, kam gremo. Tako smo si rekli: »Bratje, naš cilj je Mati Marija, ki v svojih rokah Jezusa drži. V dar ji nosimo svoje srce z vsemi njegovimi željami vred. Tja moramo priti do večera. Tam blizu je tudi naš dom...«

Hodili smo in hodili, dokler nismo zagledali v daljini cerkvice na hribu. Stegnili smo roke v ono smer in si rekli drug drugemu: »Glej, tam je!«

Krepko smo se pognali dalje. Še enkrat navzdol in še enkrat navkreber, skozi gozd in mimo jas. Veselo vihra prapor pred nami. Še zadnji naskok. Tu smo!

Toda joj! Kdo nam bo vrata odprl v svetišče, ko ključa nimamo? Nič ne pomaga, v prednjem dvoru, pred zaprtimi in zaklenjenimi vrati stojimo in molimo svoj rožni venec in pojememo svojo pesem in izlivamo svoje prošnje in želje. Vendar vsi vemo in čutimo: tamle, prav blizu nas, je Marija, ki v svojih rokah Jezusa drži. Ona nas gotovo prav razločno vidi in sliši. Čisto blizu smo si, čeprav je naše telesne oči ne vidijo.

Jaz sem pa verjel, da je to podoba našega živiljenja in rekel sem tovarišem in rečem še Vam, bratje: tako je naše živiljenje. Hodimo in potujemo navzgor in navzdol, obloženi in obteženi, po ozkih stezah in strmih rebrih. A se nikdar ne izgubimo, ker so vse naše steze živo zaznamovane z rdečo božjo milostjo. Tja potujemo, kjer je Marija na prestolu z Jezusom, kjer je tudi naš dom. Vendar skozi božja vrata v večno slavo zdaj še ne moremo. A Marija in Jezus in naš dom — vse nam je tako blizu. Morda samo še en korak in se bodo vrata odprla, in tedaj... Oj, bratje, tedaj... oko še ni videlo in uho še ni slišalo in človeško srce še ni občutilo, kaj je Bog pripravil fistim, ki ga zvesto ljubijo, ki za njim hodijo, ki ga z vsemi močmi svoje duše iščejo — ob Materi Mariji...

Oj bratje, pred nami se vije svella steza prav do nebes. Po njej Marija z Jezusom gre. Pojdimo vsi za njo!

V. M. Vrtovec S. J.

Bodimo pošteni!

Vse sv. pismo, predvsem ono Nove zaveze, se obrača do človekovega duha, torej na oni del človekovega bistva, ki ga je Pavel postavil v nasprotje s telesom in z zakonom mesa. Pavel je izrekel tedaj prevažne besede o tem, da ima tudi duh svoje posebne zakone, ki močno nasprotujejo zakonom telesa. Mladini gre pri zahtevi po poštenosti za tega notranjega, duhovnega človeka, ki se upa postaviti v opreko z zahtevami gospodarskih koristi in sebičnega hrepenenja po vladi nad drugimi. Krščanska mladina dobro ve, da je pri človeku mnogo važnejše, ali ima odkritosrčno srce, ali je zvest samemu sebi in drugim, ali je notranje pošten in značajan, kot pa, če ima različne še tako visoke zunanje časti, denar in premoženje, oblast, znanost in razumnost. Kajti za duhovno prebujeno mladino izpolni svojo živiljenjsko dolžnost le tisti, ki pošteno izpolnjuje svoje dolžnosti, pa naj bi bil sicer še tako preprost, reven, nizek in brezpomemben. Tu srečamo res novo obliko »neznanega junaka«, ki je daleč od zunanjih uspehov in od tega, ali ga ljudje cenijo ali ne. Gre mu za notranja junaštva, ki so skrita, pa so vendar mogočna junaštva, ker se bori tak človek za poštenost v zasebnem in javnem življenju. Prelepe so besede,

ki jih je izrekel filozof Maeterling, da ni nihče dolžan biti bogat, lep, vpliven in mogočen, pač pa je vsakdo dolžan, da je dober, plemenit in pošten. Saj je res tako v življenju, da mnogi nimajo drugega bogastva kot samo svoje poštenje in svoj neuklonljivi značaj, pa stoje vendar mnogo trdneje v življenju kot mnogi še tako pomembni in bogati ljudje, ki osebno nič ne pomenijo. Perthes je pisal svojemu prijatelju, naj ne pozabi, da more sicer zelo učenemu človeku, ki ga vsi močno spoštujemo, primanjkovati duhovne veličine, globine mišljenja, spoznanja za vzvišeno in sveto, takta in plemenitosti, ljubeznivosti in poštenosti.

In vendar je tako, da ceni sodobna krščanska mladina po svojem dobrem spoznanju prav tako podrobne lastnosti poštenega človeka tako zelo, da jih v življenju od sebe in od drugih brezpogojno zahteva. Oče nekega znamenitega človeka je dal tale nasvet: bodi vedno mož, pošten mož, pa naj bo žep tudi prazen. Kajti človek brez poštenega moškega srca ni niti pogleda vreden. Zato se tudi mladina zaveda, da je že poštenost sama neprecenljivo človekovo bogastvo, sicer tako, ki se ne da meriti in prešteti, pa je prav zaradi tega mnogo več vredno. Poštenost je najplemenitejše in najodličnejše bogastvo, katerega človek nikdar ne more izgubiti. Kdor pa ima to bogastvo, ima polno pravico na priznanje od ljudi in na svoj zelo dober glas.

Dr. Stanko Gogala.

Nekaj izjav o Mariji*

Paul Claudel:

Marija je tista dobra Mati, ki me je nekoč poklicala k sebi. Ob njenih nogah sem se naučil vse, kar vem, in njej sem izjecljal vse, kar sem želel povedati. Tudi sedaj vem, da me ni zapustila in da je moj pogled nikoli ne išče zastonj.

François Mauriac:

Kadar delamo račun o svojem življenju, preveč pozabljamo na leta nedolžnosti, ki igrajo svojo vlogo pri končnem obračunu.

Marija, ki nas je spremljala od čistega izvira preko trpljenja in uboštvu, to dobro ve.

Hoče nas voditi nazaj. Tam nam veli: skloni se. Njeno milo podobo zapazimo ob svoji in tedaj nam je jasno, zakaj smo bili za njo vedno — ta otrok...

Karl Baussan:

Srednji vek je bil po Verlainovih besedah nežen in gigantski obenem. Vzrok je v tem, ker je zelo opazoval in zelo ljubil Devico. Misel nanjo in pobožnost do nje sta omilili vse, kar je bilo trdega in surovega v teh ljudeh davnine.

R. Raguét:

Ne govori nam o svojih namenih, ali nepričakovano nas postavlja pred najpečje probleme: ljubiti samo Boga, čistost brez madeža, življenje samo za druge. Ne govori nič, ali njena požrtvovalnost vas sili k razmišljanju. Podobna je visokim snežnikom, ob katerih se vam vrtili v glavi, pa vas vseeno vabijo k sebi.

* Prim. Foyer Notre Dame, 1959, 71 sl.

E. Hello:

Potrebujemo stvari, ki bi bila brez napake in vendar kakor mi; žene, ki bi kljub brezmadežnosti ostala žena, da bi mogla biti priča naši slabosti.

Biti mora naše narave, da jo dobro pozna.

Biti mora popolnoma nedolžna, da bo lahko dovolj usmiljena.

Biti mora žena, da bo dovolj nežna.

Biti mora Devica brez madeža, da se bo lahko brigala za druge. Svojih dolgov ne sme imeti.

Biti mora mati, da bo imela srce za bolne otroke.

Biti mora kraljica, da bo dovolj mogočna.

Biti mora vse to obenem, da ji ničesar ne bo manjkalo.

Biti mora prav blizu božjega prestola, da bo z njega lahko uslišala vse naše prošnje.

Zamisli se in odgovori, ali ni res, da potrebuješ Marijo.

Na pragu velikih počitnic

Pred tremi leti je francoski list prinesel tole navodilo za počitnice: »Poletje! To je sezona vašega telesa, čas, ko ne smete misliti, ampak morate biti le žival, ki se igra, veseli in zabava. Pozabite ves razum, da pozabite, da imate razum!«

Duhovito in prekrasno navodilo! Toda kakor je smešno, je vendar precej resnice v besedi, da je poletje bolj ko kateri drugi letni čas sezona vašega telesa.

Telo je dar božji, in s tem darom je tako kakor z drugimi: treba ga je ohranjati in razvijati. Saj ga sama Cerkev neguje in ožarja s sijajem vseh svojih zakramentov. Kako tudi ne, ko pa dobro ve, da je naše telo monstranca, v kateri je izpostavljena najsvetejše, ki se imenuje nesmrtna duša, in svetišče, v katerem se odigrava skrivnostno življenje Očeta in Sina in Svetega Duha.

Kje je rečeno, da mora tisti, ki pametno neguje in kultivira svoje telo, pozabiti Boga in svojo dušo? Saj le Bog in duša pišeta točen zmisel zgodovini in fiziologiji našega telesa in vsemu, od česar bomo dajali račun.

V počitnicah moraš zmučeno in oslabiljeno telo, ki si ga devet mesecev prekladal po šolskih klopih in ga krivil z jarmom učenosti, ponesti v božjo naravo, ga nahraniti z dvojnimi porcijami tečnega zraka,

napojiti z energijo životornega sonca in okrepiti in zravnati z modro pri-krojenim športom.

Ni pa poletje čas, ko ne bi smeli misliti. Nasprotno! Med šolskim obratovanjem se ti je navadno tako mudilo, da od samih dreves nisi videl gozda, ali z drugo besedo, da od samega učenja nisi prišel do tega, da bi bil tudi mislil; vse je bilo bolj spominska gimnastika in brezdušna mehanika.

To moraš nadomestiti v počitnicah, ko vse ceste vodijo v božjo naravo in v živo občestvo našega slovenskega naroda. Saj je vsaka cvetka in vsako drevo, vsak čriček in sleherni ptiček, gladni berač in človek z romarsko palico božja zamisel.

V šoli si moral vedno ponavljati: Da! in Amen! in mir besedi. Zdaj pa premišluj in vprašuj: Kako in zakaj? Kam in čemu? Ko si med letom analiziral in mikroskopiral, zdaj zlagaj vse stvari v sintezo prvega vzroka in v simfonijo božje ljubezni!

Kongreganist mora biti apostol. In kdor ni apostol, je apostat. Apostol v pravem pomenu besede, to je odposlanec dušam, ki ga potrebujejo in pričakujejo. Nietzsche bi rekel: »Studenec za mnogo žejnih, srce za mnogo hrepencečih, volja za mnogo orodij.« Ali kakor pravi Claudel: »Primi me za roko, zakaj noč je črna in nič več ni jasno!« Kakor je v evharistični monstranci izpostavljeno življenje par excellence, tako moraš tudi ti nad svojo okolico dvigati monstranco svojega bogatega, načrtnega, božjega življenja.

Kadar le moreš, pojdi k sveti maši! Zakaj prav v počitnicah, ko si se otrešel morečih šolskih skrbi, laže z vso dušo sodeluješ pri veličastni drami na Kristusovem žrtveniku. Pri maši bodi tako, da vselej doživiš nekaj posebnega, velikega, nezaslišanega. Če se vračaš s to zavestjo, si zmožen, da navdušiš ves svet in ga usposobiš za največja dejanja.

Ljudje vedo, da si Marijin sin. Mariji pa je Gospod storil velike reči. Zato tudi ti pričakuj velikih reči.

Jos. Šimenc.

Sopotnica

*Pod večer sem šel na pot,
črna zemlja
je razprla
širne kraje pred menoj.*

*Marija, lepa žena je prišla
skozi mrak
in mi tiho
dobro besedo povedala.*

*Marija, lepa žena, jaz sem tvoj,
koder soj
Tvoj me vodi,
tja bo moja duša šla.*

*In Marija z mano gre,
najina pot —
davnih sanj
najlepše so želje.*

*Pod večer sem šel na pot,
lepa žena
je razprla
pred menoj najlepšo pot.*

Remic Janez.

Znanstvenik

Pri vseh predmetih srečuješ velika imena iz preteklih dob, v sedanjosti poznaš ljudi in imena, ki jih vse izreka s spoštovanjem, lepo se ti zdi, kar so ustvarili, skratka: občuduješ jih in rad bi bil kakor oni. Saj se njih imena stavijo nad vladarska in vojaška, saj so oni ustvarili pogoje našemu življenju na vseh področjih! Kar za njimi, tudi sam hočem biti kakor oni! Pa to je le videz, naj te ne slepi, poglej resnico!

Kaj je znanost, kdo znanstvenik? Znanost je iskanje resnice, znanstvenik pa njen služabnik. Dà, služabnik, ne gospod. Če hoče, da je kaj prida, mora biti celo zelo skromen in ponižen služabnik resnice. Služiti pa je velikokrat težko, zakaj človek bi le ukazoval in gospodoval, mu je pač oblastnost že v krvi. Tudi ni dandanes Bog ve kako v časti služiti komu, hlapca vse zaničuje. In vendar znanstvenik, pravi znanstvenik ne more, ne sme drugače. Služiti mora resnici. Vse njegovo delo je iskanje resnice, njej mora pomagati do priznanja, njo mora kazati svetu, njo odkrivati in učiti. Kdor bo iskal sebe, svoje slave, svojega priznanja, bo izginil brez sledu; le tisti, kdor bo samega sebe žrtvoval resnici, bo z resnico živel tudi sam. Resnica je tako mnogostranska in neizmerna, v času in kraju nedojetna, da človek vse nikoli dojeti ne more, pa smo torej veseli, če jo moremo spoznati v drobcih, če prodiramo vanjo počasi, postopno. Vsi ti drobeci so del ene same vseobsežne, nedeljive, večne Resnice — Boga. On edini objema vso resnico, kar je je človek po drobcih spoznal v vseh strokah, v vseh časih, po vsem svetu, kolikor je še bo spoznal, in tudi tisto, ki je morda nikoli ne bo spoznal. Samo s tega razgledišča je mogoče pregledati in obseči vso resnico. Mi ubogi ljudje smo ubrali različna pota od naravoslovja in zemljepisa pa do dušeslovja in bogoslovja, ker samo tako moremo nekaj malega resnice spoznati in objeti v posameznih področjih. Zato pa še nikakor ni treba, da bi zdvajali nad resnico, nasprotno: vérovati moramo vanjo in se zavedati, da naše malenkostno delo dobiva veličino in vrednost iz vélike celote. Zato znanost ne more voditi proč od Boga, najvišja znanost mora voditi do Njega, ki je Resnica.

Vse drugo iz tega sledi. Znanost terja žrtev. Če bi rad veseljačil, če bi rad živel družbi, rad posegal v hrup in šum dneva, rad zaslužil, rad časti in priznanja, potem ne segaj po znanosti, zakaj vsega tega ne daje, ali pa tako redko, skopo in pozno, da boš prej onemogel, preden boš kaj dobil. Znanost zahteva tihega, samopozabnega, vztrajnega dela, odpovedi, včasih smešenja in tveganja. Marsikdo se ob prvem koraku v svetišče znanosti ustavi in misli, da je vso resnico zgrabil. Ob svojem prvem uspehu pozabi na véliko skupnost, napravi iz svojega drobca svet zase in hoče, da resnica služi njemu. Tak človek je obtičal in končal svojo službo z odpadom, z malikovanjem sebe. Tisoče ljudi tvega zdravje, udobnost, čas in denar, a je uspeh tako majhen, da njih delo izgine v zgodovini. In vendar so bili vsi ti nešteti delavci potrebni, da je prišel za njimi eden, ki se mu danes ime blešči med velikani znanosti. Ni toliko važen uspeh kolikor delo, to pa mora biti vztrajno, načrtno, dosledno, vestno. Če ti je res do tega, da bi kdaj znanstvenik bil, začni zgodaj: bodi do sebe neizprosno.

vadi se v trdem delu, ne dopuščaj v svojem delu nikake površnosti, ne kokodajsaj okoli svojih uspehov in del, ne sili prezgodaj v javnost, zbiraj si gradivo in razgleduj se zgodaj! Vse to naredi, a še dobro premisli, preden se odločiš! Visoka in lepa je služba, a tudi težka je. J. Š.

Ali so bili naši kulturni delavci verni

X. Francè Prešeren (1800.—1849.).

Da je svetovno nazorno gledanje na svet in človeka našega največjega pesnika Franceta Prešerna zelo podobno Čopovemu, smo že zadnjič dokazovali. Prešeren je namreč užival podobno humanistično izobrazbo kot Čop in je že v višjih gimnazijskih razredih prišel v isto miselnost študentov, kakršne so bili Čop, Smole, pozneje Auersperg in drugi.

Tudi Prešeren je v prva gimnazijska leta prinesel s seboj vero svojih očetov, a je začel kot drugi v zadnjih letih na gimnaziji in v onih na filozofiji gledati na katoliške dogme s kritičnim očesom izobraženega humanista, s skepto, s pridržki. Tako ugotavlja Kidrič v Prešernu II., stran 44., o Prešernovem vérovanju v zadnjih študijskih letih v Ljubljani od okoli 1817. do 1821. tole: »V cerkev in k spovedi je do 1821. pač hodil, v Ljubljani zaradi šolskih predpisov, v Vrbi in pri stricah iz ozirov, toda verjetno je, da je bil ob koncu ljubljanskih študij do dogem že zelo skeptičen in da je že komaj čakal časa, ko bi mu ne bilo več treba opravljati verskih dolžnosti.«

Če se je tako zgodilo s Prešernom že v Ljubljani do 1821. leta, se pač ne bomo čudili, če je njegovo odmikanje od pozitivnega katoličanstva na Dunaju v letih 1821. do 1826. le še naprédovalo. Tam je kot akademik na juridični fakulteti še naprej študiral klasike in se pobjlze seznanil s tisto strujo nemških in angleških romantikov, ki so predvsem slavili v svojih pesmih svobodo človeškega duha. Mnogo pa je zakrivila to Prešernovo usmerjenost tudi takratna dunajska politična psihoza. Metternichov absolutizem je namreč zatiral vsako svobodo, družil pa se je pri tem z oficialno dunajsko, kolikor toliko še zmerom jožefinsko usmerjeno katoliško višjo duhovščino. Prav to pa je povzročilo pri izobražencih, kot je bil Prešeren, skupen odpor ne le proti državni ureditvi, ampak tudi proti katoliški cerkvi. Že tako zelo skeptičen pesnik namreč sedaj ni več ločil notranje vrednosti katolicizma od slučajne zunanje politične usmerjenosti nekaterih avstrijskih duhovnikov.

Tako je Prešeren že v ti dobi zašel v etični individualizem, v odpor proti katoliški dogmi in pozitivnemu katoličanstvu, v nekak hegeljanski panteizem, čeprav sam ni bil filozofski tip, marveč estetski in se zaradi tega nikdar ni poprijel kakega natančno določenega filozofskega naziranja o svetu in človeku. Saj te stvari nikdar ni sistematski in intenzivno študiral. Osnovna črta njegove miselnosti sta bila pač svobodoljubje in brezpogojni idealizem. To dvojje je ohranil do svoje smrti — preko vseh razočaranj in obupnih življenjskih trenutkov. Kot pristaš panteističnega naziranja je s

Čopom véroval, da je s smrtjo za človeka vsega konec. To misel je jasno opeval v Sonetih nesreče, v elegijah po Smoletovi in Čopovi smrti in drugod. V Sonetih nesreče pravi:

Perjázna smèrt, prédolgo se ne múdi:
Ti kljúč, ti vráta, ti sréčna césta,
Ki pélje nás iz bolečine mésta
Tjè, kjer trohljívost vse veríge zgrúdi.«

V elegiji V spomin Andreja Smoleta je zapel:

»Tèžka človeku ni zèmlje odéja,
Vzámejo v sébe ga njéne močí.«

O Čopu pa je dejal:

»Rings um dich rauschten sanft der Save Wellen,
Die dir zu sprechen schienen: ‚uns vertraue!‘«

V teh verzih je Prešeren jasno izpovedal svoj panteistični monizem. Ni pa čutil do vere svojih dedov mrznje, marveč le skepso, in zato ni čudno, če je v svojih umetninah zelo pogosto uporabljal simbole in podobe iz verskega življenja, saj so mu nudile premnogo estetskih vrednost in je vedel, da so njegovim rojakom pač najbolj razumljive. Zato je kljub verskemu indiferentizmu v katoličanstvu spoštoval vero svojih staršev in stricev (Kidrič, Prešeren II., stran 160.). A njegova svobodoljubnost je bila močnejša od tradicionalne vere. Opomniti pa je treba, da je bila ta svobodomiselnost predvsem neka »moda«, ne pa prepričanost, kakor je bila pozneje »moda« liberalizem in danes komunizem itd. Sicer bi si ne mogli razložiti Prešernovega koraka ob koncu življenja — izpričujeta ga njegovi sestri Katra in Lenka — da je namreč poklical k sebi dekana Dagarina, ki ga je pripravil na lepo krščansko smrt. Prišli so pa tudi tekom življenja hujši in silnejši vzroki, da se je Prešeren zamislil v večne, transcendentalne vrednote katoliške cerkve. O tem prihodnje leto. France Jesenovec.

Kongregacijsko zborovanje bo letos v Stični

V sako leto se snidejo člani dijaških kongregacij iz Slovenije na svojem zborovanju. Svèt kongregacijskih voditeljev je določil, da bodi to zborovanje v letošnjih velikih počitnicah v Stični na Dolenjskem, ki je znana po svoji lepi legi, bogati zgodovini in po dobrotni gostoljubnosti

»belih menihov«. Zborovanje se začne v ponedeljek, 3. julija zvečer, in se konča v sredo, 5. julija popoldne.

Zborovanje kongreganistov bo v znamenju notranje poglobitve v zvezi z liturgičnim življenjem Cerkve, v odkrivanju resničnega položaja katolicizma v svetu in v pripravi kongreganista na velike naloge prihodnjega šolskega leta. Predavali bodo naši prijatelji in strokovnjaki, kot so p. Vrtovec, dr. Cajnkar, pisatelj Finžgar, dr. Hanželič in drugi. Vmes pa bodo kongregacijski razgovori, lepo pripravljene večeri za zabavo in kongregacijsko prijateljstvo.

Stroški v Stični bodo za vse dni 20 din za osebo. Podrobna navodila bodo še izdana. Glede udeležbe in znižane voznine se je treba takoj dogovoriti s svojimi voditelji. Do 6. junija mora biti v pisarni Marijinih družb v Ljubljani točno javljeno, koliko kongreganistov se iz posamezne kongregacije zborovanja v Stični udeleži. Zborovanja se udeleži lahko vsak kongreganist od dovršene tretje šole navzgor.

Kongreganisti, pripravite se na svoje izredno važno zborovanje v Stični. Geslo: Vsi v Stično. Na svidenje pri Mariji v Stični!

SKRIVNOSTNE SMUČI

16. Beni Hasan pojasni vse.

Miha Sever se je vrnil k Leonu Veyrieru in tovarišem. Pripovedoval jim je o svojih potih, medtem pa pomenljivo pogledoval Ramira, ki se je hotel za vsako ceno izmuzniti iz družbe. Končno se mu je posrečilo in stekel je v kočo k Donu Luigiju ter mu sporočil, da pride Miha s svojimi naslednji dan na malico. Res so prišli. Ravno so sedeli v živahnem razgovoru, ko se naenkrat odpro vrata.

Beni Hasan je mirno stopil v sobo, ni pa imel ne preprog ne prtov. Tudi njegov mutek Zamat to pot ni stopal za njim, pač pa gruča čokatih mož s trdimi, umirjenimi koraki in odločnimi potezami.

Takoj za njimi pa je vstopil še nek mlajši mož, čigar oči so takoj kakor puščica šinile k Mihui. Pa tudi Mihove razburjene oči so mu planile naproti in že sta se objela.

»O Jim, si vendarle prišel!« je vzkliknil Miha in glas se mu je krhal, spodnja ustna trepetala.

»Vse je v najlepšem redu.« mu šepne brat. »Beni Hasan je prišel v Ženevo pome. Držal je besedo in mojemu imenu vrnil čast.«

»A kako?« se čudi Miha. »V tem kratkem času!«

»Slutil je pomoto že od vsega početka in je sodnika res prepričal o moji nedolžnosti, še preden je tebe prvič srečal.«

Miha je strmel, nič manj pa ni strmela čedna trojica, ki so jo začuda mrki možje Mavrovega spremstva vzeli v svojo sredo, gostje pa so se plaho odmaknili.

»Zdaj pa vsi nastavite ušesa Beni Hasanovi povesti!« Mogočni Mavrov glas je pretresel sobo in vsi so prisluhnili. »V Maroku je bil poglavar, ki se je drznil boriti se s Francijo. Ko pa ga je Francija porazila, mu je prizanesla, ker se je vedno pošteno bojeval. Potem pa ga je še v svojo službo poklicala, da ljudem pomaga v borbi zoper zločince.«

Pogledal je Don Luigija.

»Tako je ta poglavar, zadnji starodavnega poglavarskega rodu, hodil sem in tja kot krošnjar s preprogami in se poniževal, da je služil svojemu poklicu.« Ponosno je dvignil glavo. »Francija mu je zaupala in mu dala še večjo moč: pazi naj na ljudi, ki bi radi izvojali njene tajne. V tej službi mu je Alah nedavno pomagal, da je vrnil čast in dobro ime možu, ki se mu je zgodila huda krivica.«

Prenehaj je in se nasmehnil Mihui.

»Beni Hasan je s svojimi novicami šel k vladi in obljubili so mu, da bo po nedolžnem pregnani mož dobil zadoščenje, kakor hitro bodo opravljene še nekatere formalnosti. Zgodilo se je. A vlada je svojemu hlapcu tudi zaupala, da se preko švicarske meje v Francijo tihotapijo velike količine nebrušenih draguljev,

zločinske tolpe pa kar niso mogli izslediti. In Francija je bila osleparjena za carino. Pojdi, Beni Hasan, so mi rekli, in izvohaj nam tihotapce! In Beni Hasan je rekel: Grem! Resno in posmehljivo se je priklonil trojici.

»Vaše ekscelence, vaš hlapec ima štiri oči, ker skozi dvojce gleda njegov mutec Zamat. Pa tudi štiri ušesa ima. In vidite, ni bilo dolgo, pa so štiri oči in štiri ušesa odkrila, da je neka mednarodna klapa, ki si je pridevala različna imena, v tajni zvezi z nekim sumljivim Švicarjem v Ženevi. In Ben Hasan je s svojimi očmi in ušesi dognal, da se tolpa skriva na Savojskem, da se je umaknila v gozdove. A moral je imeti še dokazov, preden je srp položil na zrelo žito.«

Pomignil je nemu spremeljavalcu. Ta je stopil ven in privedel v sobo Ramira, ki je od sramu povešal glavo.

»Dokazi so se začeli nabirati, ko je Beni Hasan dognal, da je zločinski glavar izrabil v svojo korist nič slutečega fanta in ga postavil v hotel v Meževi, njega in njegovo mater, ki še danes o zločinu nič ne ve. Fanta pa so prisilili, da jim je skrivaj najdragocenejši dragulj, kar so jih pretihotapili.«

Ramiro je glavo povetil še globlje.

»Da bi to slutnjo dognal, je Zamat zame vlomil v hotel, premetal vse sobe gostov in pobral še nekaj drugih malenkosti, da bi stvar bila podobna navadnemu vlomu. Zdaj so lastniki svoje že dobili nazaj. V fantovi sobi pa je prebrskal vse in našel — tole!«

Potegnil je izpod obleke modro škatlo iz lepenke. »Tu notri je bila ura, tako vam je rekel mladi senjor. Oglejte si zdaj to uro!« Pridvignil je pokrov in zablestelo je. »Vtihotapljeni biseri velike vrednosti.«

Bernard in tovariši so se spogledali, saj je vsem po glavi rojila ista misel: ni čuda, da je bil Ramiro ves iz sebe, ko so mu vzeli tolikšno dragocenost!

Toda smučī. smučī! Kaj je s smučīmi? Ali Beni Hasan ne bo prišel do tega, da bi o smučeh kaj povedal?

Miha se je sklonil naprej: »Kaj je z mojimi smučīmi?«

Beni Hasan pa je škatlo mirno vtaknil nazaj v žep.

»Ko so biseri izginili, je zločincem zmanjkalo zvijač. Treba je bilo nove in našli so jo, novo in preprosto. Recimo, tako so si šepetali, da bi kak angleški fant, ki je tu na počitnicah, naše blago nevede za nas pretihotapil čez mejo, kdo ga bo sumničil? Nihče, so se smejali. In ogledali so se po takem Angležu.«

Miha je pridrževal sapo.

»Našli so svojega mladega Angleža. Stanoval je v istem hotelu kakor Španec, ki sem o njem že govoril. Španski fant je priredil lisičji lov na smučeh.«

»Prisilili so me.« je zastokal Ramiro.

»Ne boj se; tvoja mladost te opravičuje,« reče Beni Hasan resno. »Tem bolj, ker se ti še sanjalo ni, zakaj te roparji silijo, da mladega Angleža osami, in tudi ne veš, kako so ga prisilili, da bi jim služil. Samo zaradi svoje nezkušenosti v vohunskih rečeh so mogli dognati, da Miha Sever čuva tajno nekega drugega moža. Nizkotno so mu torej zagrozili, da bodo tajno razglasili, ako jim ne ugodi, nese svoje smučī v Ženevo ter jih spet prinese nazaj in jih njim izroči. Ne da bi vedel zakaj, je zahtevano pot opravil.«

Tedaj se Maver prezirljivo obrne k Don Luigiju in njegovima tovarišema. »Ali mislite, da je Beni Hasan slep in gluhi?! Ali ga ni sum že tako prevzel, da je šel za vašo žrtvijo v Annemasse in Ženevo ter se polastil njegovih smučī? Pa noben od vas ni mogel povedati, kam so prešle!«

Nato mirneje nadaljuje: »Beni Hasan je na smučī položil nož. Ej, odtrgal je srednji del od rilca in pete, kakor je to naredil vaš spretni Casque Noir v Ženevi. Toda vaš hlapec je fino delo Casque Noirovo žal pokvaril. Ta falot je namreč notranjost izdolbel in jo napolnil s celim premoženjem nebrušenih demantov, potem pa smučem dal prejšnjo vnanjost. Beni Hasan pa je demante pobral, Alah bodi zahvaljen!«

Okrene se k stražnikom: »Odpeljite jih! Mladega senjorja pa izpustite!« Trojico so vklenjeno odvedli. Srp je žito požel. Letina je bila spravljena.

Miha pa Mavra še vpraša: »Beni Hasan, ali so moje dirkalne smučī dobro spravljene?«

Maver se nasmehne. »Jutri jih bodo že v Parizu gledali. A Francija je veliko-dušna. Dala ti bo druge, nove.«

Nato pa se zresni, vzame Mihovo roko v svoje roke in pravi: »Mladi Anglež, nič več se tvoja pota ne bodo križala s poti Beni Hasana. Zato poslušaj! Beni Hasan ti voščī: Naj se te nesreča ogiblje! Če bi te pa kdaj vendarle napadla, tedaj dvigni svoje oči h goram, odkoder prihaja moč! Pojdi v miru! Beni Hasan je govoril.«

KONEC

Poročila

Svetovni kongregacijski dan. Dne 14. maja letos bodo kongreganisti vsega sveta obhajali svoj občestveni dan. Namen tega dne je, da se člani marijanskih kongregacij zavedo, da so ena velika Marijina družina, ki ima na svetu krepko organizirano moč, ki ima svoje veliko duhovno bogastvo in še prav posebno dragoceno duhovno poslanstvo v sedanjih težkih časih. Vsi kongreganisti bodo ta dan opravili svojo skupno pobožnost in prejeli sv. obhajilo ter se spomnili milijonov članov in članic Marijinih družb drugod, ki bodo prav tako ob istih urah mislili nanje. Omenimo za sklep, da je bilo samo v letu 1958 pridruženih kongregacij Prima primaria v Rimu 1164 novih Marijinih družb in je do konca leta 1958 bilo na svetu ustanovljenih in Rimu pridruženih 66.151 kongregacij. Število članstva pa gre v milijone. Kako velika organizacija, na katero more biti vsak kongreganist ponosen. Od vsakega posameznega člana pa so odvisni ugled, globina in apostolski uspehi Marijine armade. »Kongregacijski dan« hrani v sebi veliko misel.

Kdo je sodeloval pri letošnji »Naši zvezdi«. Krog sodelavcev, ki so se tako ljubeznivo odzvali vabilu za prispevke, je bil letos zelo velik. Vsem in vsakemu posebej ob tej priliki izreka uredništvo toplo zahvalo. Prispevali so: škof dr. Gregorij Rožman, F. S. Finžgar, Ivan Bogovič, dr. Joža Lovrenčič, V. M. Vrtovec S. J., dr. Janez Fabijan, Košir Jože, Pavel Slapar, dr. Vilko Fajdiga, Filip Terčelj, dr. Tine Debeljak, Miha Golob, p. Kazimir Zakrajšek, Ivan Dular, Ivan Lavrih, France Kunstelj, Pavel Oblak, dr. inž. Ivo Ribarič, France Jesenovec, Anton Anžič, dr. Ivo Česnik, Cevc Emil, Jože Cukale, dr. Maks Wraber, Holozan Emil, Ivan

Caserman, Viktorijan Demšar, Golob Matija, dr. Stanko Gogala, msgr. Ante Koradin, p. Kalist Langerholc, dr. Ivan Ahčin, Ivan Dolenc, dr. Stanko Cajnkar, I. Keše, Silvin Sardenko, Vlado Fajdiga, Ivan Čampa, Čiril Magister, Josip Simenc, dr. Viktor Kocijančič, Jakob Solar, Gregor Mali, Viktor Gregorač, dr. Ivan Vrečar, dr. A. Levičnik, dr. S. Trdina, dr. J. Kralj, dr. J. Pogačnik, Polda Tone, Grozde Alojzij in še mnogo drugih, katerih prispevki še niso prišli na vrsto.

NOVE KNJIGE

Janez Veider, Sv. Ema, naša prva svetnica. Groblje 1959, str. 216. Pisatelj J. Veider nam je že znan po svojih umetnostno-zgodovinskih spisih in odkritjih. S posebno ljubeznijo je že tudi pisal posamezne svetniške življenjepisne. Biografiji sv. Eme, koroške vojvodinje, ki naj bi bila naša prva svetnica, se je posvetil z vso skrbjo in ljubeznijo do Cerkve in naroda. Na podlagi mnogih spisov je hotel kritično osvetliti to poglavje naše zgodovine, kar se mu je v veliki meri posrečilo, in bo ta knjiga štet med tiste, ki imajo mnogo zaslug za odkrivanje slavne naše preteklosti. Knjiga ima tudi namen: postaviti med naše verno ljudstvo podobo svetnice, ki je po rodu in po krvi naša, in je treba, da se češčenje do nje kar najbolj razvije. V ta namen so pridejane tudi primerne molitve in pesmi. Uvodno besedo je napisal škof dr. Gregorij Rožman. Knjigo zelo toplo priporočamo.

RESITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1. opoj, 5. omelo, 10. pipa, 11. papež, 12. etos, 13. Azori, 14. koral, 15. Ihan, 16. Amand, 19. Paka, 20. Peter, 23. okop, 27. orač, 28. Arosa, 29. Sara, 30. Golar, 31. trak, 32. Agata.

Navpično: 1. Opeka, 2. pitom, 3. opora, 4. jasa, 5. opal, 6. Muzi, 7. epoha, 8. Karel, 9. ožina, 17. nečak, 18. Draga, 19. porog, 20. post, 21. erar, 22. Tara, 24. Kola, 25. osat, 26. para.

Vabilo k naročbi

Uprava »Naše zvezde« vas toplo prosi, da ostanete tudi v prihodnjem letu zvesti naročniki »Naše zvezde«. List se bo potrudil, da bo izhajal še v večjem obsegu in s še bolj pestro, iz dijaškega življenja vzeto vsebino. V letošnjem letu je število zrastle za kakih 600 naročnikov, v prihodnjem letu mora še bolj. Na delo tedaj za »Našo zvezdo«.

Uprava sporoča nadalje, da bo tudi letos, ob začetku novega šolskega leta, izšel bogat »Kongregacijski koledarček«. Ti koledarčki so se dijaštvu že tako priljubili, da jih vsako leto nestrpnost pričakujejo. Zato veljaj tudi za letos pravilo: Kongreganisti in naročniki »Naše zvezde« bodo kupili samo »Kongregacijski koledarček« za leto 1959/40.

»Naša Zvezda« za dijake izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 8 din, za druge 15 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Strelška ul. 12/II; Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).

Člane in članice dijaških

Marijinih kongregacij

opozarjamo na
glavno glasilo slovenskih
Marijinih družb:

na

mesečnik

»BOGOLJUB«

List je poln prelepih slik
v bakrotisku

*

Oglejte si zvezke v upravi:
JUGOSLOVANSKA TISKARNA
(pritličje)

Cena 20.— din na leto

Solske potrebščine

zvezke, papir, peresa,
ravnila in šestila, bar-
vice, črnila, svinčnike,
nalivna peresa itd. itd.

Šolske knjige

redne in pomožne,
leposlovje slovensko in
drugih literatur, slo-
varje, zemljevide, spise
o športu itd. itd.

si izberite v nakup pri

NOVI ZALOŽBI

Ljubljana, Kongresni trg 19

VSE ŠOLSKE POTREBŠČINE

za vse šole nudi v veliki
izbiri po nizkih cenah

knjigarna **Mohorjeve tiskarne**

Celje:
Prešernova 17
Ljubljana:
Miklošičeva 19

Vsak dijak dobi brezplačno seznam knjig Družbe
sv. Mohorja, v katerem so omenjene tudi šolske in
pomožne učne knjige. Posebej opozarjamo na ceneno
knjižno zbirko »Cvetje iz domačih in tujih logov«

Pristopajte k

Prvemu delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani

in kupujte pri njem in pri nje-
govih podružnicah!

Kruh in slaščice

kupujte v parni pe-
karni in slaščičarni

DOLINAR FRANC

LJUBLJANA

Pred škofijo šte. 11
Poljanska cesta št. 19

Pisarna Marijinih družb

Ljubljana, Streliška ulica 12-II (Ljudski dom)

ima v zalogi

značke, svetinje in svetinjice, trakove, diplome (sprejemnice), podobice, pravila, kongregacijske knjižice in vse tiskovine za dijaške in druge kongregacije

Za prireditve nudi igre

za fante (Henri Gheon, Mašna strežnika iz Santarema; Blondel von Rosenhag, Vitez naše ljube Gospe), za deklice (M. Elizabeta, O. S. U., Pod vplivom presv. Evharistije; Otroci Marijinega vrta) in za dekleta (A. Floris, Marija iz Magdale; Sandro Cassone, Rdeči površnik; M. Fels, Izvoljena Devica)

Pisarna je odprta vsak delavnik od 10 do 12 dop. in od 5 do 6 pop. Tu se naročata tudi Naša Zvezda in kongregacijski dijaški koledarček

Najugodneje kupite

v s e

**šolske,
pisarniške
potrebščine in
devocionalije**

(slike, kipe, podobice,
molitvenike itd.)

pri tvrdki

A. SFILIGOJ

Ljubljana, Frančiškanska ul. 1

Vsak dijak-
kongreganist
naroči in čitaj
svoje glasilo

»Naša Zvezda«

Plaćaj naroč-
nino za vse
leto naprej!